

بایدها و نبایدهای فرزندخواندگی

کم نیستند زوج‌هایی که به دلایل مختلف قدرت فرزندآوری ندارند و اینکه روزی بتوانند صدای کودکی را در خانه بشنوند آرزوی بزرگی برایشان است.

کم نیستند زوج‌هایی که به دلایل مختلف قدرت فرزندآوری ندارند و اینکه روزی بتوانند صدای کودکی را در خانه بشنوند آرزوی بزرگی برایشان است. درک حس مادری یا پدری، داشتن عصای دست در آینده و گرفتن رنگ و بوی تازگی زندگی مشترک، از جمله دلایلی است که موجب می‌شود زوجین به سراغ فرزندخواندگی بروند. در اسلام نیز فرزندخواندگی راهی برای حمایت از افراد بدون سرپرست و ایتم‌عنوان شده است.

به گزارش [تابناک](#)؛ اگر متقاضی فرزندخواندگی زوج باشند، باید دست‌کم پنج سال از ازدواج آنها گذشته و فرزندی نداشته باشند؛ اما متقاضیانی که کمتر از پنج سال از ازدواجشان سپری شده است، فقط با ارایه گواهی پزشکی مبنی بر نداشتن امکان فرزندآوری می‌توانند متقاضی فرزندخواندگی شوند همچنین سن یکی از زوج‌ها، باید بیش از 30 سال باشد اما اگر گواهی پزشکی مبنی بر نداشتن امکان باروری داشته باشند، در سن کمتر از 30 سال هم می‌توانند درخواست فرزندپذیری کنند.

همچنین افراد متقاضی فرزندپذیری نباید محکومیت کیفری داشته باشند و باید به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز معتقد باشند. نداشتن اعتیاد به الکل و مواد مخدر، مبتلا نبودن به بیماری واگیر بدون علاج، برخورداری از توان مالی کافی و صلاحیت اخلاقی لازم از دیگر ویژگی‌هایی است که فرد متقاضی فرزندپذیری باید داشته باشد همچنین فرد متقاضی فرزندخواندگی باید بتواند به خوبی از عهده هزینه‌های خود و کودک برآید.

طبق قانون افرادی می‌توانند تحت سرپرستی قرار بگیرند که حداقل دارای یکی از شرایط ذیل باشند: الف - امکان شناخت هیچ‌یک از پدر، مادر و جد پدری آنان وجود نداشته باشد. ب - پدر، مادر، جد پدری و وصی منصوب از سوی ولی قهری آنان در قید حیات نباشند. ج - افرادی که سرپرستی آنان به موجب حکم مراجع صلاحیت‌دار به سازمان بهزیستی سپرده شده و تا زمان دو سال از تاریخ سپردن آنان به سازمان، پدر یا مادر یا جد پدری و وصی منصوب از سوی ولی قهری برای سرپرستی آنان مراجعه نکرده باشند. د - هیچ‌یک از پدر، مادر و جد پدری آنان و وصی منصوب از سوی ولی قهری صلاحیت سرپرستی را نداشته باشند و به تشخیص دادگاه صالح، این امر حتی با ضم امین یا ناظر نیز حاصل نشود.

قانون جدید درصدد تسهیل شرایط فرزندخواندگی بوده و این تغییرات هم در شرایط کودکان و نوجوان نیازمند سرپرستی و هم افراد متقاضی سرپرستی صورت گرفته است که می‌توان آن را مثبت ارزیابی کرد.

اولین گام را می‌توان در تحت پوشش قرار دادن کودکان بدسرپرست در کنار کودکان بدون سرپرست در این قانون دانست زیرا در برخی مواقع، کودک بدسرپرست وضعیت نابسامان‌تری نسبت به کودک بی‌سرپرست دارد و این کودکان با اینکه در ظاهر پدر و مادر دارند اما در عمل، پدر و مادری که صلاحیت نگهداری کودکان را داشته باشد، ندارند و از لحاظ بهداشت روانی در وضعیت بدی هستند و جای آن دارد که از کودک بدسرپرست که والدینش توانایی و شایستگی کافی و وافی برای اجرای وظایفشان ندارند، حمایت کامل صورت گیرد.

در قانون گذشته کودکان زیر 12 سال می‌توانستند تحت سرپرستی قرار گیرند اما قانون جدید مشمول کودکان زیر 16 سال نیز می‌شود همچنین با توجه به بالا رفتن سن ازدواج، عدم تمایل برخی بانوان به ازدواج، عدم ازدواج مجدد برخی از بانوان بعد از طلاق و ... از دیگر نوآوری‌های این قانون، می‌توان به اجازه اخذ سرپرستی به زنان مجرد، البته تحت شرایطی اشاره کرد که گامی مثبت در کاهش تعداد کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست

اولویت سرپرستی با زوجین بدون فرزند، سپس زنان و دختران بدون شوهر فاقد فرزند و در نهایت زن و شوهر دارای فرزند است. در صورت تعدد درخواست‌کنندگان و مساوی بودن شرایط، درخواست‌کنندگان کمتر از پنجاه سال سن، نسبت به درخواست‌کنندگان که پنجاه سال و بیشتر دارند، اولویت دارند و در صورت یکسانی کامل شرایط متقاضیان، سرپرست با قرعه انتخاب می‌شود.

پس از صدور حکم قطعی سرپرستی، مفاد حکم از سوی دادگاه به اداره ثبت‌احوال و اداره بهزیستی مربوط ابلاغ می‌شود. اداره ثبت‌احوال مکلف است نام و نام خانوادگی کودک یا نوجوان تحت سرپرستی و همچنین مفاد حکم سرپرستی را در اسناد سجلی و شناسنامه سرپرست یا زوجین سرپرست وارد کند همچنین اداره ثبت‌احوال مکلف است شناسنامه جدیدی برای کودک یا نوجوان تحت سرپرستی با درج نام و نام خانوادگی سرپرست یا زوجین سرپرست صادر و در قسمت توضیحات، مفاد حکم سرپرستی و نام و نام خانوادگی والدین واقعی وی را در صورت مشخص بودن، قید کند.

شرایطی که عامل فسخ یا انحلال فرزندخواندگی است، عبارت است از الف- منتفی شدن شرایط لازم برای اخذ سرپرستی (شرایط ماده 6) ب- تقاضای سرپرست منحصر یا سرپرستان در صورتی که سوء رفتار کودک یا نوجوان برای هر یک از آنان غیرقابل تحمل باشد. ج- طفل پس از رشد با سرپرست منحصر یا سرپرستان توافق کند.

د- مشخص شدن پدر یا مادر یا جد پدری کودک یا نوجوان یا وصی منصوب از سوی ولی قهری در صورتی که صلاحیت لازم برای سرپرستی را ولو با ضم امین یا ناظر از سوی دادگاه، دارا باشند.

تمهیدات خاصی در خصوص محرمیت در امور فرزندخواندگی در نظر گرفته نشده است. اخذ سرپرستی و فرزندخواندگی موجب ایجاد احکام فرزندان واقعی سرپرست نمی‌شود و مسئله محرمیت از این قاعده مستثنی نیست. یکی از راه‌هایی که برای محرمیت در فرزندخواندگی در نظر گرفته شده، محرمیت رضاعی است.